

k doзору po rozumu § 132, III tr. zák. Nejvyšší soud stojí důsledně na právním stanovisku, že pouhá jsoucnost služebního poměru sama o sobě nestačí k založení poměru zákonem (§ 132/III tr. zák.) předpokládaného, nýbrž že se vyžaduje, by buďto zaměstnavatel byl osobou k tomu povolánou pověřen dozorem nad služebnou, nebo by tu alespoň byly zvláštní okolnosti, jež by služebnou činily potřebnou zaměstnavatelova dozoru co do jejího mravního vývoje, z kteréhožto hlediska přicházejí v úvahu zejména: mladistvý věk služebné, její tělesná nebo duševní nevyspělost, její osobní povaha, skutečnost, že rodiče nebo jiné osoby, jimž v první řadě náleží pečovat o její mravní vývoj, nemohou na ni dozorati, a j. (rozh. n. s. čís. 3185, 4061, 4315, 4321). Rozsudek nezjišťuje, že, jak to tvrdila obžaloba, rodiče Anny W-ové dceru dali k obžalovanému do služby a tím ji svěřili jeho doзору. Jinak odůvodňuje svěřením to jen poukazem na mladistvý věk W-ové, která jako 17leté děvče k obžalovanému do služby vstoupila a již v době činu bylo 19 let. Ač nelze přesně vymezit věk, až do kterého trvá ona potřeba ochrany, podává se přece ze životní zkušenosti, že předpokládaná tu nezralost a tudíž mladistvý věk končí zpravidla dosažením 18. roku. Tomu odpovídá také stanovisko zákonodárce, jenž různé výhody trestněprávní, poskytované s hlediska věkové nevyspělosti, a různá opatření, sledující účel ochrany mládeže, váže alespoň převážně na nedokonaný 18. rok (srov. § 34 zák. čís. 71/1922, § 35 zák. čís. 50/1923, nařízení z 25. listopadu 1902, čís. 51 věstníku a posléze zejména zákon o trestním soudnictví nad mládeží čís. 48/1931). U děvčete, jemuž v rozhodné době bylo přes 18 let, nelze tudíž již bez všeho předpokládati takovou nedospělost, která by sama o sobě odůvodňovala potřebnost dozoru v ohledu mravním (sb. n. s. č. 4321). Nalézací soud nesměl se tedy spokojiti jen s poukazem na stáří Anny W-ové, nýbrž měl spíše zkoumati a zjistiti, zda snad Anna W-ová přes svůj věk nad 18, ba již i nad 19 let snad pro svoji tělesnou nebo duševní (mravní) nevyspělost neměla dostatečné porozumění pro význam a dosah smilných činů, k nimž byla sváděna, a nebo zda nebylo obžalovanému jako hlavě domácnosti snad z jiných nahoře příkladmo naznačených důvodů, přes její věk, překročivší pravidelnou hranici mladistvosti, podle všeobecných názorů životních bděti nad jejím mravním chováním. Nalézací soud, odsoudiv obžalovaného pro zločin podle §§ 8, 132/III tr. zák., aniž zjistil zvláštní okolnosti, odůvodňující potřebnost dalšího dozoru nad mravním vývojem služebné starší již 18 let, zatížil tudíž rozsudek zmatečností podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. Bylo tedy zmateční stížnosti podle § 5 zák. čís. 3/1878 ř. zák. za souhlasu generálního prokurátora ihned při neveřejné poradě vyhověti a uznati, jak se stalo, aniž nutno zabývati se dalšími vývody stížnosti.

Čís. 4628.

Byla-li věc (dříví) prodána pod podmínkou, že kupitel nesmí ji odvézt, dokud nezaplatí prodávajícímu kupní cenu, dopouští se kupitel krádeže, odvezl-li si věc tu (dříví odplavil), ač nebyla úplně zaplacená.

(Rozh. ze dne 11. února 1933, Zm I 910/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 29. srpna 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II a), 176 II a) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po právní stránce namítá stížnost, že klády, jejichž krádež dává se stěžovatelům za vinu, nebyly — jak pojem krádeže předpokládá — v době souzeného skutku věcmi pro ně cizími a v držení osoby od nich různé, ježto trhovou smlouvou, která byla »uskutečněna«, přesněji ujednána se soukromým účastníkem před souzeným skutkem, přešlo prý vlastnictví a tím i držení klád na stěžovatele. Námitka je pochybena. K vyvrácení stačí poukaz na jasné ustanovení § 1053 obč. zák., podle něhož je sice kupní (trhová) smlouva důvodem k nabytí vlastnictví, avšak vlastnictví nabývá se teprve odevzdáním předmětu smlouvy. K takovému odevzdání klád v souzené trestní věci podle rozsudečných zjištění nedošlo. Arciť může koupená věc movitá býti odevzdána i tím způsobem, že prodatel zmocní kupitele, by se sám věci ujal. Avšak odevzdání z ruky do ruky (§ 426, srovnej i § 427 obč. zák.) se rovná a účinky tělesného odevzdání působí uchopení se věci samotným kupitelem jen, odpovídá-li vůli prodatele a děje-li se s jeho souhlasem, tudíž jen, zmocnil-li ho k tomu prodatel bezpodmínečně, nebo byla-li splněna podmínka, již prodatel své zmocnění vázal. A tu je napadeným rozsudkem zjištěno, že podmínkou trhové smlouvy bylo, že obžalovaný nesmí dříví odvézt (odplavit) dřívě, dokud je prodateli úplně nezaplatí. Touto podmínkou, již vybočila trhová smlouva z kruhu prodeje na úvěr, odsunujíc odevzdání věci do doby po zaplacení kupní ceny (srovnej § 1063 obč. zák.), zachoval si prodatel nejen vlastnictví, nýbrž i držbu klád, jichž se mohl kdykoli za účelem libovolné dispozice s nimi uchopiti, pokud nebyly svémocným jednáním jiné osoby odstraněny ze známého mu a přístupného proň místa, na kterém v době ujednání smlouvy byly, takže tu není žádný z předpokladů ztráty držby uvedených v § 349 obč. zák. Možnosti té pozbyl a držení klád ztratil prodatel teprve tím, že stěžovatel se klád zmocnil a odstranil je z dosavadního místa. Jelikož však učinil tak bez úplného zaplacení kupní ceny (před splněním smlouvené podmínky), nezmocnil se věci se souhlasem dosavadního vlastníka a držitele, nýbrž stalo se tak bez opory v trhové smlouvě, v rozporu s ní, jeho jednání bylo svémocným porušením cizí držby a odnětím cizí věci, již mu vlastník odevzdati nechtěl a které se uchopil bez jeho svolení.

Čís. 4629.

Účel ustanovení § 283 tr. zák.; účinnost a závaznost výzvy k rozchodu.

Úplným rozptýlením shluknutého davu, najmě rozptýlením (rozchodem) davu vytlačeného z místa shluknutí pozbývá výzva k rozchodu účinnosti a závaznosti i pokud je v ní příkaz jednotlivci, aby se vzdálil